

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/315/2020
Identifikačné číslo spisu:	1414207934
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1414207934.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. H., bývajúceho v G., Z. K. XXXX/X, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Gabriel Almáši, spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, Šumavská 3, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25C/139/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2020 sp. zn. 15Co/226/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 21. júna 2017 č. k. 25C/139/2014 - 241 žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca ako dlžník uzatvoril 8. januára 2008 s OTP Bankou Slovensko, a. s. Zmluvu o poskytnutí úveru na financovanie bývania, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 98 585,94 eur (2 970 000,- Sk), kombináciou hypotekárneho a spotrebného úveru. Keďže dlžník si neplnil povinnosti z úverovej zmluvy a splátky úveru riadne neplatil, veriteľ listom zo 16. októbra 2008 vyhlásil úver za predčasne splatný a vyzval dlžníka na úhradu dlhu. Z dôvodu, že dlžník na základe výzvy veriteľa dlh nesplatil, veriteľ sa v zmysle rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve o úvere obrátil na rozhodcovský súd s návrhom na vydanie rozhodcovského rozsudku. K plneniu dlhu zo strany dlžníka nedošlo ani po právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, preto sa veriteľ obrátil na exekútora s návrhom na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 103 791,62 eur s príslušenstvom, pričom exekučným titulom bol právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu. Exekučný súd vydal 4. októbra 2012 súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Žalobca ako dlžník uzatvoril 13. februára 2013 s OTP Banskou Slovensko, a.s., ako veriteľom dohodu o urovnaní, predmetom ktorej bolo dojednanie, podľa ktorého žalobca ako dlžník zaplatí na účet súdneho exekútora sumu 105 000,- eur s tým, že uzatvorením uvedenej dohody považovali svoje vzájomné práva a povinnosti uplatnené v exekučnom konaní za definitívne vysporiadané a oprávnený svoje nároky prevyšujúce sumu urovnania 105 000,- eur

povinnému odpustil. Z takto zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že poverenie na vykonanie exekúcie nepredstavuje súdne rozhodnutie, ale len procesný úkon či listinu súdu, ktorá oprávňuje súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. K námietke žalobcu, že Okresný súd Bratislava IV uznesením č. k. 15 Er 4137/2012 - 164 zamietol námietky žalobcu ako povinného, zamietol jeho návrh na odklad exekúcie, zamietol návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a zamietol návrh na zastavenie exekúcie uviedol, že predmetné uznesenie bolo vydané 15. februára 2013, teda po tom, ako žalobca 13. februára 2013 uzavrel dohodu o urovnaní s OTP Bankou Slovensko, a.s. a aj po tom, ako žalobca z tejto dohody OTP Banke Slovensko, a.s. plnil. Súd prvej inštancie zohľadnil i skutočnosť, že žalobca k dohode o urovnaní pristúpil preto, lebo potreboval dokončiť realizáciu predaja iných nehnuteľností, na ktoré bolo zriadené exekučné záložné právo a v súvislosti s ktorými prevzal zálohové platby. Bol názoru, že štát nemôže niesť zodpovednosť za rozhodnutie žalobcu uzavrieť dohodu o urovnaní záväzku, ktorý sa stal základom sporu medzi žalobcom a OTP Bankou Slovensko, a.s., aby si mohol žalobca následne splniť záväzky z ďalších zmlúv o prevodoch nehnuteľností, ktoré následne žalobca uzavrel. K námietke žalobcu, že súd nevyhovel jeho námietkam a exekúciu nezastavil, nepovolil jej odklad, resp. ju nevyhlásil za neprípustnú, napriek tomu, že v čase uzatvorenia Zmluvy o poskytnutí úveru na financovanie bývania z 8. januára 2008 už bolo platné a účinné ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie konštatoval, že exekučný súd sa v rozhodnutí o námietkach dôvodmi, prečo akceptoval uzavretú rozhodcovskú doložku zaoberal a svoje rozhodnutie odôvodnil. Uzavrel, že nedošlo k zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, keď zodpovednosť štátu je daná vždy, ak je daná príčinná súvislosť medzi škodou a výkonom verejnej moci, pričom v prejednávanej spore bolo namietané ako nezákonné rozhodnutie poverenie súdneho exekútora výkonom exekúcie a zdôraznil, že v prípade žalobcu nie je možné hovoriť o vzniku škody len z dôvodu, že žalobca plnil OTP Banke Slovensko, a.s. dlh, ktorý mu vznikol z úverovej zmluvy. Z dôvodu, že k zodpovednosti štátu za škodu nedošlo, zamietol aj nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že žalovaný náhradu trov konania nepožadoval a zo spisu mu trovy ani nevznikli.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. apríla 2020 sp. zn. 15Co/226/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a namietané odvolacie dôvody vyhodnotil ako neopodstatnené. Uviedol, že v prípade, že sú splnené podmienky týkajúce sa vzniku zodpovednosti štátu, je úlohou štátu napraviť následky spôsobenej škody v rámci vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, pričom predpoklady zodpovednosti za škodu stanovené vnútroštátnym právom nemôžu byť nepriaznivejšie ako pri podobných právnych prostriedkoch týkajúcich sa výlučne len vnútroštátneho práva (zásada ekvivalencie) a nesmú byť ani formované tak, aby získanie náhrady škody robili prakticky nemožným alebo neúmerne ťažkým (zásada efektivity). Pravidlá týkajúce sa ohodnotenia škody spôsobenej v dôsledku porušenia práva Únie určuje vnútroštátne právo každého členského štátu, pričom vnútroštátne právne úpravy, ktoré tieto pravidlá stanovujú, musia dodržiavať zásady ekvivalencie a efektivity, pričom subsidiárne sa použije zákon č. 514/2003 Z. z. Aby došlo k naplneniu zodpovednosti štátu za porušenie únievého práva, musí byť medzi jeho porušením a škodou priama príčinná súvislosť, keď o vzťah príčinnej súvislosti (tak ako aj v prejednávanej veci) ide, ak je medzi porušením únievého práva a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť štátu za škodu nenastáva. Zdôraznil, že podstata sporu v prejednávanej veci sa odvíja od zmluvného vzťahu medzi bankou ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom, na základe ktorého banka poskytla dlžníkovi úver, ktorý sa dlžník zaviazal splatiť v lehote 16 rokov. Finančné prostriedky titulom úveru tak predstavovali pohľadávku veriteľa vo vzťahu k dlžníkovi a zároveň dlh dlžníka vo vzťahu k veriteľovi a jeho vrátenie nepredstavuje zmenšenie majetku dlžníka. Odvolací súd bol názoru, že plnenie, ktoré dlžník poskytol veriteľovi na základe dohody o urovnaní nemožno považovať za škodu, išlo o plnenie, ktoré malo zmluvný základ a ku ktorému sa žalobca zaviazal v zmluve o poskytnutí úveru a takéto plnenie nemožno kvalifikovať ako škodu, ktorá mala vzniknúť následkom porušenia únievého práva. Za nezanedbateľný fakt považoval skutočnosť, že žalobca s OTP Bankou Slovensko, a.s. uzavrel (v rámci zmluvnej voľnosti) dohodu o urovnaní, na základe ktorej si zmluvné strany upravili svoj vzájomný vzťah a dohodli sa, že žalobca zaplatí OTP Banke Slovensko, a.s. sumu 105 000,- eur ako sumu urovnania na

účet súdneho exekútora a trovy súdneho exekútora znášala OTP Banka Slovensko, a.s. v celom rozsahu. Následne Okresný súd Bratislava IV exekúciu uznesením zo 16. apríla 2013, právoplatným 2. mája 2013, zastavil. Poukázal na skutočnosť, že okrem neexistencie škody ako majetkovej ujmy absentuje aj príčinná súvislosť medzi porušením právnej normy Únie a žalobcom tvrdenou škodou. Uvedené sa týkalo aj žalobcom tvrdenej škody spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia v exekučnom konaní, keď priamou a bezprostrednou príčinou exekučného konania bolo neplnenie zmluvných povinností zo strany žalobcu ako dlžníka z úverovej zmluvy. Uzavrel, že ak v prejednávacom prípade absentuje škoda ako aj príčinná súvislosť medzi porušením únieového práva a vznikom škody, potom nevzniká zodpovednosť štátu. Súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že ak si žalobca uplatnil aj nárok na primerané finančné zadostučinenie s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, žalovaná nie je subjektom, voči ktorej mohol vzniknúť nárok upravený v predmetnom ustanovení a tým by mohol byť, za splnenia zákonných podmienok, dodávateľ služby, v prejednávacom spore poskytovateľ úveru. Vzhľadom ku skutočnosti, že nedošlo ku zodpovednosti štátu za porušenie únieového práva, považoval odvolacie námietky žalobcu smerujúce k tomu, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkou, týkajúcou sa rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, prípadne s ďalšími zmluvnými podmienkami, za irelevantné. Výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalovanej náhradu trov konania zmenil tak, že žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci v otázke posúdenia neplatnosti rozhodcovskej doložky a neprijateľnej zmluvnej podmienky. Mal za neakceptovateľné, aby exekučný súd povolil exekúciu na základe nevykonateľného exekučného titulu - nulitého právneho aktu. Uviedol, že za stavu, ak proti nemu bola vykonaná exekúcia na plnenia z neprijateľnej podmienky v rozpore s rozhodnutiami súdneho dvora, ide o závažné a zjavné porušenie práva Európskej únie súdny orgánom a na tom nič nemení ani skutočnosť, že bol v rámci neprípustnej exekúcie nútený pristúpiť na uzavretie dohody o urovaní s OTP Bankou. Bol názoru, že súdy nižších inštancií podcenili zásadný aspekt, na ktorom je exekučný proces založený, keď podľa zákona má súd povinnosť zastaviť exekúciu, ak nie sú na jej vedenie splnené zákonné podmienky. Ďalej uviedol, že v predmetnej veci ide o konanie exekučného súdu v rozpore s judikatúrou súdneho dvora, ktorá vyžaduje v prípadoch akým je aj predmetná vec urobiť všetky opatrenia na to, aby spotrebiteľ nebol viazaný neprijateľnými - neplatnými zmluvnými podmienkami. O neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ má podľa doložky možnosť voľby medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa a spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa tomuto konaniu. Dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto rozhodcovská doložka, reálne vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, čo je v podmienkach právneho štátu nežiaducim javom. Ak je totiž rozhodcovská zmluva neplatná, potom rozhodcovský rozsudok, vydaný v rozhodcovskom konaní, ktorý odvodzoval svoju právomoc z neplatnej rozhodcovskej doložky, nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Mal za to, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené. Za otázky, ktoré doposiaľ neboli v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešené považoval otázky: a/ má spotrebiteľská zmluva, v ktorej je včlenená neprijateľná/neplatná zmluvná podmienka „rozhodcovská doložka“ podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 4 písm. r/ v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) uzatvorená s bankou vyššie znaky individualizácie ako štandardizované zmluvné formuláre uzatvárané medzi niektorými nebankovými subjektami, b/ postupoval súd správne, keď povolil exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, ktorý odvodzoval svoju právomoc z neplatnej rozhodcovskej doložky a teda neplatnej rozhodcovskej zmluvy a ktorý nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom, c/ zodpovedá štát za škodu porušením práva EÚ, keď zásada efektivity vyžaduje, aby jednotlivcovi nebolo uplatňovanie práva znemožnené alebo nadmerne sťažené pri exekučnom procese v ktorom došlo k porušeniu práva EÚ a je odôvodnený záver o nezákonnom postupe a tým aj možnosti domáhať sa náhrady škody pre nesprávny úradný postup. V dovolaní ďalej podrobne rozoberal právny a skutkový

stav veci. Navrhoľ, aby dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietajúc nesprávne právne posúdenie veci.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia vecí (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

19. Pre úplnosť treba dodať, že tak, ako dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, nie je ani novou právnou úpravou civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

20. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa vôbec nezaoberali námietkou, týkajúcou sa rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, prípadne s

ďalšími zmluvnými podmienkami, treba pripomenúť konštatovanie ústavného súdu obsiahnuté v jeho rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014, ktoré sa síce týkalo právneho stavu existujúceho do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne a plne uplatniteľné aj po tomto dni.

21. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí uviedol, že „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“.

22. V právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je preto opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

23. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno vyvodíť.

24. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

25. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Relevanciu podľa tohto ustanovenia má právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

26. Žalobca tvrdí, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázky a/ či má spotrebiteľská zmluva, v ktorej je včlenená neprijateľná/neplatná zmluvná podmienka „rozhodcovská doložka“ podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 4 písm. r/ v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) uzatvorená s bankou vyššie znaky individualizácie ako štandardizované zmluvné formuláre uzatvárané medzi niektorými nebankovými subjektami, b/ postupoval súd správne, keď povolil exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, ktorý odvodzoval svoju právomoc z neplatnej rozhodcovskej doložky a teda neplatnej rozhodcovskej zmluvy a ktorý nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom, c/ zodpovedá štát za škodu porušením práva EÚ, keď zásada efektivity vyžaduje, aby jednotlivcovi nebolo uplatňovanie práva znemožnené alebo nadmerne sťažené pri exekučnom procese v ktorom došlo k porušeniu práva EÚ a je odôvodnený záver o nezákonnom postupe a tým aj možnosti domáhať sa náhrady škody pre nesprávny úradný postup.

27. Dovolací súd zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b/ CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

28. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5 Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Účelom § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky (a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania odvolacieho súdu prispieť k

vytvoreníu jeho ustálenej rozhodovacej praxe").

29. Naostatok treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Ak z týchto znakov chýba čo i len jeden, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

30. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd uvádza, že vo všeobecnosti platí, že ak niektorý zákon podmieňuje vznik určitého nároku kumulatívnym splnením viacerých predpokladov, súd žalobe vyhovie iba vtedy, keď sú dané všetky zákonom stanovené predpoklady vzniku nároku, inak žalobu zamietne. Pokiaľ súd žalobe uplatňujúcej taký nárok vyhovie, pre úspech dovolania žalovaného stačí, ak v procesne prípustnom dovolaní dôvodne spochybni správnosť riešenia právnej otázky týkajúcej sa čo aj len jedného z viacerých predpokladov. Iná situácia ale nastáva, keď súd žalobu týkajúcu sa takého nároku zamietne. Žalobca vtedy ako dovolateľ dosiahne v dovolacom konaní úspech len ak opodstatnene spochybni správnosť riešenia buď tej jedinej právnej otázky, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, alebo súčasne všetkých tých otázok, na riešení ktorých spočívalo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

31. Vychádzajúc z obsahu spisu a z obsahu rozhodnutí súdov nižších inštancií, súd prvej inštancie zdôraznil, že v prípade žalobcu nie je možné hovoriť o vzniku škody len z dôvodu, že žalobca plnil OTP Banku Slovensko, a.s. dlh, ktorý mu vznikol z úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak sa žalobca s OTP Bankou Slovensko, a.s. dohodol na mimosúdnom vyrovnaní vzájomných vzťahov, čo jednoznačne vyplynulo z dohody o urovnaní z 13. februára 2013, nie je možné hovoriť o spôsobiení škody či už nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom. Zdôraznil, že žalobca označoval ako nezákonné rozhodnutie poverenie na vykonanie exekúcie, pričom poverenie na vykonanie exekúcie nepredstavuje súdne rozhodnutie, ale len procesný úkon, či listinu súdu, ktorá oprávňuje súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. Uzavrel, že štát nemôže niesť zodpovednosť za rozhodnutie žalobcu uzavrieť dohodu o urovnaní záväzku, ktorý sa stal základom sporu medzi žalobcom a OTP Bankou Slovensko, a.s. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý ďalej uviedol, že plnenie, ktoré dlžník poskytol veriteľovi na základe dohody o urovnaní, nemožno považovať za škodu, keď išlo o plnenie, ktoré malo zmluvný základ a ku ktorému sa žalobca zaviazal v zmluve o poskytnutí úveru a takéto plnenie nemožno kvalifikovať ako škodu, ktorá mala vzniknúť následkom porušenia únievého práva. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že okrem neexistencie škody ako majetkovej ujmy absentuje aj príčinná súvislosť medzi porušením právnej normy Únie a žalobcom tvrdenou škodou. Uzavrel, že ak v prejednávanej veci absentuje škoda ako aj príčinná súvislosť medzi porušením únievého práva a vznikom škody, potom nevzniká zodpovednosť štátu. Vzhľadom k tomu, že nedošlo k zodpovednosti štátu za porušenie únievého práva, považoval odvolacie námietky žalobcu smerujúce k tomu, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s námietkou, týkajúcou sa rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, prípadne s ďalšími zmluvnými podmienkami, za irelevantné.

32. Žalobca vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ním zadefinované právne otázky (a/ má spotrebiteľská zmluva, v ktorej je včlenená neprijateľná/neplatná zmluvná podmienka „rozhodcovská doložka" podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 4 písm. r/ v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) uzatvorená s bankou vyššie znaky individualizácie ako štandardizované zmluvné formuláre uzatvárané medzi niektorými nebankovými subjektami, b/ postupoval súd správne, keď povolil exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, ktorý odvodzoval svoju právomoc z neplatnej rozhodcovskej doložky a teda neplatnej rozhodcovskej zmluvy a ktorý nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom, c/ zodpovedá štát za škodu porušením práva EÚ, keď zásada efektivity vyžaduje, aby jednotlivcovi nebolo uplatňovanie práva znemožnené alebo nadmerne sťažené pri exekučnom procese v ktorom došlo k porušeniu práva EÚ a je odôvodnený záver o nezákonnom postupe a tým aj možnosti domáhať sa náhrady škody pre nesprávny úradný postup), by mohli mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jeho žalobe vyhovie. Žalobca ale túto otázku

nastolil v inej situácii, v ktorej zamietnutie jeho žaloby opodstatňoval aj samotný záver súdu, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že nebol preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej normy Únie a škodou. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v prípade žalobcu nie je možné hovoriť o vzniku škody len z dôvodu, že žalobca plnil OTP Banke Slovensko, a.s. dlh, ktorý mu vznikol z úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak sa žalobca s OTP Bankou Slovensko, a.s. dohodol na mimosúdnom vyrovnaní vzájomných vzťahov, čo jednoznačne vyplynulo z dohody o urovnaní z 13. februára 2013, nie je možné hovoriť o spôsobení škody či už nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom. Predmetné „dovolacie“ otázky sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkali takého záveru, výlučne na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. Takto dovolateľom nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

33. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že otázka nastolená žalobcom v dovolaní nemá v okolnostiach daného sporu (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP; v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia nevyplyva a preto dovolanie najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ CSP a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie vecí (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP.

35. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.